Europos Parlamentas
2024-2029

PRIIMTI TEKSTAI

P10_TA(2026)0156

Finansinis raštingumas ir nuomonės finansų srityje formuotojų populiarėjimas santaupų ir investicijų sąjungos kontekste

2026 m. balandžio 30 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl finansinio raštingumo ir nuomonės finansų srityje formuotojų populiarėjimo santaupų ir investicijų sąjungos kontekste (2025/2209(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į 2017 m. liepos 8 d. paskelbtą G20 ir Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos Tarptautinio finansinio raštingumo tinklo (EBPO INFE) ataskaitą dėl suaugusiųjų finansinio raštingumo G20 šalyse,

– atsižvelgdamas į 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/1808, kuria, atsižvelgiant į kintančias rinkos realijas, iš dalies keičiama Direktyva 2010/13/ES dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų tam tikrų nuostatų, susijusių su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimu, derinimo (Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva)[1],

– atsižvelgdamas į 2022 m. sausio 11 d. paskelbtą ES ir EBPO Tarptautinio finansinio raštingumo tinklo suaugusiesiems skirtą finansinės kompetencijos sistemą ES,

– atsižvelgdamas į 2022 m. spalio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2022/2065 dėl bendrosios skaitmeninių paslaugų rinkos, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2000/31/EB (Skaitmeninių paslaugų aktas)[2],

– atsižvelgdamas į 2023 m. sausio 12 d. paskelbtą Europos priežiūros institucijų jungtinio komiteto teminę ataskaitą dėl nacionalinių finansinio švietimo iniciatyvų skaitmeninimo srityje, kurioje

---

1 OL L 303, 2018 11 28, p. 69, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/1808/oj.

2 OL L 277, 2022 10 27, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj.

daugiausia dėmesio skirta kibernetinio saugumo, apgavysčių ir sukčiavimo klausimams,

– atsižvelgdamas į 2023 m. vasario mėn. analitikų centro Bruegel paskelbtą dokumentą „Finansinių žinių būklė Europos Sąjungoje“,

– atsižvelgdamas į 2023 m. liepos mėn. paskelbtą Komisijos greitąją „Eurobarometro“ apklausą Nr. 525 dėl finansinio raštingumo lygio ES stebėsenos,

– atsižvelgdamas į 2023 m. spalio 2 d. paskelbtą ES ir EBPO Vaikams ir jaunimui skirtą finansinės kompetencijos sistemą Europos Sąjungoje,

– atsižvelgdamas į 2024 m. vasario 6 d. Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijos paskelbtą dokumentą pavadinimu „Įspėjimas asmenims, kurie socialiniuose tinkluose skelbia investavimo rekomendacijas“,

– atsižvelgdamas į 2024 m. gegužės 14 d. Tarybos išvadas dėl finansinio raštingumo,

– atsižvelgdamas į 2024 m. birželio 27 d. paskelbtą EBPO ataskaitą „PISA 2022 m. rezultatai. (IV tomas) Kiek mokiniai kompetentingi finansų srityje?“ (angl. *„PISA 2022 Results: (Volume IV) How Financially Smart Are Students?*“),

– atsižvelgdamas į 2025 m. gegužės mėn. Tarptautinės vertybinių popierių komisijų organizacijos valdybos (IOSCO) paskelbtas galutines ataskaitas „Dėl nuomonės finansų srityje formuotojų“, „Dėl internetinės imituojamosios prekybos praktikos – kopijuojamoji prekyba, veidrodinė prekyba, socialinė prekyba“ ir „Dėl skaitmeninio įsitraukimo praktikos“,

– atsižvelgdamas į 2025 m. liepos 17 d. priimtą Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę dėl Europiečių finansinio raštingumo ir švietimo,

– atsižvelgdamas į 2025 m. rugsėjo 30 d. Komisijos komunikatą dėl ES finansinio raštingumo strategijos ES (COM(2025)0681),

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Kultūros ir švietimo komiteto nuomonę,

– atsižvelgdamas į Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pranešimą (A10-0082/2026),

A. kadangi finansinis raštingumas yra labai svarbus gyvenimo įgūdis ir esminė priemonė, leidžianti piliečiams geriau valdyti savo asmeninį ir šeimos biudžetą ir vykdyti našias investicijas bei vystyti verslą, taigi

priimti informacija pagrįstus ir tinkamus sprendimus dėl santaupų, pensijos planų ir kitų tikslų bei investicijų; kadangi finansinis raštingumas yra labai svarbus siekiant užkirsti kelią sukčiavimui, klaidingai informacijai ir pernelyg dideliam įsiskolinimui, todėl turi apimti patikimas žinias apie skaitmeninius finansus, kibernetinį saugumą ir finansinių aferų internete nustatymą; kadangi viešosios institucijos, ypač nepriklausomos reguliavimo institucijos, ir pilietinė visuomenė šiuo atžvilgiu turėtų atlikti esminį vaidmenį;

B. kadangi supaprastinus pernelyg sudėtingą teisinę sistemą, reglamentuojančią ES finansų sistemą, ji taptų prieinamesnė;

C. kadangi finansinis raštingumas suteikia galimybę žmonėms suprasti skolų, finansų rinkų, mokesčių ir draudimo kaip rizikos valdymo priemonės klausimus, padeda jiems valdyti finansinę riziką, priimti informacija pagrįstus sprendimus ir planuoti pensiją; kadangi turint tai omenyje supratimas, kaip veikia pinigai, turėtų būti ne kažkas ypatingo, o tiesiog būtina asmens finansinės laisvės sąlyga; kadangi iš įrodymų matyti, kad yra ryšys tarp aukštesnio finansinio raštingumo lygio ir didesnės finansinės įtraukties; kadangi finansinis raštingumas yra į rezultatus orientuota sąvoka, apibūdinanti finansinį sąmoningumą, žinias, įgūdžius, požiūrį ir elgesį, kurie yra būtini norint priimti pagrįstus finansinius sprendimus ir galiausiai pasiekti finansinę gerovę;

D. kadangi didesnis finansinis raštingumas gali paskatinti piliečius veiksmingiau taupyti, protingiau investuoti ir aktyviai dalyvauti kapitalo rinkose, tokiu būdu skatindamas integracinį augimą ir inovacijas visose valstybėse narėse, prisidėdamas prie makroekonominio stabilumo ir mažindamas nelygybę;

E. kadangi Komisijos 2023 m. greitoji „Eurobarometro“ apklausa dėl finansinio raštingumo lygio ES rodo, jog finansinį raštingumą Europoje reikia gerinti, nes tik 18 proc. ES piliečių finansinio raštingumo lygis yra aukštas, o skirtingose valstybėse narėse šiuo aspektu esama didelių skirtumų – piliečių, kurių finansinio raštingumo lygis yra aukštas, procentinė dalis svyruoja nuo 11 proc. dviejose valstybėse iki daugiau kaip 25 proc. vos keturiose valstybėse;

F. kadangi „Eurobarometro“ apklausos rezultatai rodo, jog beveik pusė suaugusiųjų ES neturi pakankamai santaupų nenumatytiems atvejams, kurių pakaktų trijų mėnesių išlaidoms padengti, o 16 proc. neturi jokių santaupų nenumatytiems atvejams; kadangi šie veiksniai, siejami su kai kuriuose regionuose išaugusiu vartojimo kreditų naudojimu, didina pernelyg didelio įsiskolinimo riziką, silpnina namų ūkių gebėjimą reaguoti į netikėtas aplinkybes ir gali turėti neigiamą poveikį ekonominei bei socialinei sanglaudai ir gebėjimui nukreipti santaupas į produktyvias investicijas į realiąją ekonomiką;

G. kadangi, remiantis 2023 m. „Eurobarometro“ apklausos duomenimis, tik 38 proc. ES respondentų mano, jog investavimo patarimai, kuriuos jie gauna iš savo banko, draudiko ar finansų patarėjo, iš esmės atitinka jų geriausius interesus, o 45 proc. jais nepasitiki;

H. kadangi naujausi ES tyrimų duomenys rodo, jog vidutiniškai visoje ES tik kas antras suaugęs asmuo gali teisingai atsakyti į bent tris iš penkių bazinio lygio žinių finansų srityje klausimų, taigi matyti, kad vis dar trūksta žinių apie infliaciją, sudėtines palūkanas, riziką ir grąžą bei įvairinimą; kadangi nustatant pagrindinius finansinius įgūdžius ir galimas tolesnes priemones labai svarbu atsižvelgti į šių apklausų rezultatus;

I. kadangi 2024 m. atliktas tyrimas „Pasaulinės mažmeninės prekybos investuotojų prognozės“ (angl. *Global Retail Investor Outlook*) atskleidė, jog finansinės žinios yra atvirkščiai proporcingos finansiniam nestabilumui tiek trumpuoju, tiek ilguoju laikotarpiu, ir kad labiau tikėtina, jog finansiškai raštingi asmenys turės tinkamas pensines pajamas;

J. kadangi finansinio raštingumo stoka neproporcingai veikia moteris, jaunimą ir vyresnio amžiaus piliečius, mažesnes pajamas gaunančius ar ribotą formalųjį išsilavinimą turinčius asmenis ir pažeidžiamiausias visuomenės grupes;

K. kadangi didesnis finansinis raštingumas prisideda prie socialinės įtraukties, padeda mažinti nelygybę ir remia bei įgalina pažeidžiamas ar marginalizuotas grupes;

L. kadangi mažmeninių investuotojų dalyvavimas kapitalo rinkose valstybėse narėse tebėra nevienodas, o didesnis finansinis raštingumas yra susijęs su didesniu finansiniu atsparumu ir investicijų pritraukimu;

M. kadangi tyrimai rodo, jog ypač Z kartos investuotojai (t. y. 1997–2012 m. gimę asmenys), ieškodami informacijos apie investavimą ir finansinius klausimus, visų pirma naudojasi socialine žiniasklaida; kadangi, remiantis 2024 m. Pasaulinės mažmeninės prekybos investuotojų prognozėmis, socialinė žiniasklaida tapo pagrindiniu naujosios kartos informacijos šaltiniu;

N. kadangi skaitmeninė pertvarka plečia galimybes naudotis taupymo ir investavimo produktais, tačiau taip pat didina riziką, kad piliečiai susidurs su agresyviomis rinkodaros strategijomis ir taps internetinio sukčiavimo aukomis; kitaip tariant, skaitmeninimas ne tik atveria galimybių, bet ir padidina riziką;

O. kadangi ES finansinio raštingumo politika gali būti sėkminga tik tuo atveju, jei kartu bus taikomos lengvai prieinamos ir rizikos požiūriu tinkamos finansinės priemonės;

P. kadangi viešojo ir privačiojo sektorių bendradarbiavimo platformos ir visos Europos iniciatyvos pasirodė esančios veiksmingos suburiant visų valstybių narių mokyklas, pilietinę visuomenę ir pramonę;

Q. kadangi verslininkų ir mažųjų bei vidutinių įmonių (MVĮ) finansinis raštingumas yra labai svarbus, tačiau nepakankamai įvertintas ES atsparumo ir konkurencingumo aspektas, kuriam reikalingos konkrečios stebėsenos ir tikslinės programos;

R. kadangi Komisijos 2030 m. vartotojų darbotvarkėje skaitmeninis teisingumas, taisyklių laikymosi užtikrinimas ir tarpvalstybinė prieiga prie mažmeninių finansinių paslaugų yra laikomi pagrindiniais konkurencingumo elementais, kurie apima ES finansinio raštingumo strategijos įgyvendinimą ir taupomųjų bei investicinių sąskaitų diegimą;

S. kadangi 2030 m. vartotojų darbotvarkėje siūloma priimti skaitmeninio teisingumo aktą, kuriame numatytos kovos su tamsiaisiais modeliais, priklausomybę sukeliančiu dizainu ir nesąžininga nuomonės formuotojų praktika priemonės bei užtikrinama stipresnė nepilnamečių apsauga; kadangi darbotvarkėje pristatomas ES kovos su sukčiavimu internete veiksmų planas, kuriuo siekiama pagerinti prevencijos priemones, padaryti teisėsaugos veiksmus veiksmingesnius ir sustiprinti paramą sukčiavimo aukoms, taip papildant Skaitmeninių paslaugų akto vykdymo užtikrinimą;

T. turint omenyje tai, kad informacija apie finansų rinkas, investavimo strategijas ir produktus vis dažniau skleidžiama, aptariama ir ja dalijamasi socialinėje žiniasklaidoje, naujų informavimo ir įtraukties galimybių teikia nuomonės finansų srityje formuotojų (angl. „finfluencers“) vaidmuo, tačiau sykiu jis kelia ir naujo pobūdžio riziką, pvz., interesų konfliktų, klaidinančios reklamos ar nesąžiningos komunikacijos riziką, vadinasi, ir realią netinkamų investicijų riziką;

U. kadangi sparčiai augantis gerai ištobulintas internetinis finansinis sukčiavimas, paremtas piktnaudžiavimu naujomis technologijomis ir DI, turi būti suprantamas kaip kvietimas sustiprinti skaitmeninį finansinį raštingumą, kad būtų užtikrinta, jog vartotojai ne tik supras bazines finansines sąvokas, bet ir žinos, kaip apsisaugoti vis sudėtingesnėje, sparčiai kintančioje ir lengvai prieinamoje skaitmeninėje aplinkoje; kadangi finansinis sukčiavimas, įskaitant bandymus sukčiauti finansų srityje, mažina pasitikėjimą finansų sistema, ir pabrėžia, kad internetinės platformos ir paieškos sistemos turi itin svarbią pareigą nustatyti ir mažinti su internetiniu investavimu susijusią riziką;

V. kadangi tam tikrais atvejais, susijusiais su informacijos finansinių sandorių srityje teikimu savo auditorijai, nuomonės finansų srityje

formuotojai veikia panašiai kaip žiniasklaidos paslaugų teikėjai, tačiau nesilaiko reguliavimo ar savireguliavimo taisyklių, susijusių su komercinės komunikacijos skaidrumu ir kokybiniais standartais arba teikiamo turinio tikslumu, patikimumu ar teisingumu;

W. kadangi, nors kai kurios valstybės narės nuomonės formuotojus, įskaitant nuomonės finansų srityje formuotojus, pradėjo laikyti užsakomosios audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikėjais pagal Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvą (AŽPD), bendra su nuomonės formuotojais susijusi teisėkūros aplinka ES skiriasi;

X. kadangi nuomonės finansų srityje formuotojų vykdomos skaitmeninės komunikacijos patikimumas, įtraukumas ir skaidrumas yra pagrindinės sąlygos siekiant užtikrinti visuomenės pasitikėjimą jų darbu;

Y. kadangi trumpalaikė skaitmeninė žiniasklaida vis dažniau naudojama kaip pagrindinis finansinės informacijos šaltinis ir jai gali trūkti konteksto ar patikimumo;

Z. kadangi labai svarbu didinti ir skatinti dalyvavimą mažmeninėje rinkoje siekiant pažangos kuriant ES taupymo ir investicijų sąjungą bei gerinant ilgalaikį finansinį saugumą ir visų europiečių gerovę, sykiu mažinant nelygybę;

Finansinis raštingumas kaip bendros pastangos ir bendra atsakomybė

1. supranta, kad finansinio raštingumo skatinimas ir finansinio raštingumo programų bei iniciatyvų įgyvendinimas visoje Europoje yra pagrindinis ir horizontalusis ES ir jos valstybių narių prioritetas ir svarbi sąlyga siekiant užtikrinti lygias finansines galimybes ES piliečiams, nes dėl dabartinio žemo finansinio raštingumo lygio silpnėja ES konkurencingumas, didėja nelygybė ir neskatinamos mažmeninės investicijos į realiąją ekonomiką ir jos našumą, kenkiama kartų tarpusavio teisingumui, įmonės, ypač MVĮ, netenka gerai informuotos investuotojų bazės ir kyla didelis pavojus namų ūkių atsparumui, gerovei ir nepriklausomumui, o sykiu lėtėja mažmeninių investicijų galimybės visapusiškai pasinaudoti kapitalo rinkomis ir didėja piliečių pažeidžiamumas aferų ir klaidinančios reklamos atvejais;

2. pabrėžia, kad didesnis finansinis raštingumas ir finansų sektoriaus bei finansų įstaigų supratimas netiesiogiai prisideda prie finansinio stabilumo; pabrėžia, kad didesnis finansinis raštingumas leis piliečiams priimti labiau informacija pagrįstus sprendimus dėl savo išlaidų, taupymo, pensijų, investicijų ir finansinio planavimo ateičiai ir atitinkamai prisidės prie didesnio ekonominio saugumo;

3. patvirtina, kad didinant finansinį raštingumą galima prisidėti prie ES augimo ir padėti skatinti privačiąsias investicijas, papildančias specialias investicijų strategijas, remiamas tvariomis viešosiomis

lėšomis, kad būtų nukreipiamos būtinos investicijos siekiant spartinti žaliąją pertvarką, stiprinti ES saugumą ir pramonės suverenumą bei kurti kokybiškas darbo vietas;

4. ragina valstybes nares atnaujinti Tarybos rekomendaciją dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų[3], kad finansinis raštingumas būtų pripažintas atskira bendrąja kompetencija;

5. mano, kad valstybių narių lygmeniu taikomos priemonės, kai jos gerai suderintos su Komisija, pasirodė esančios veiksmingiausios skatinant mažmeninių investuotojų dalyvavimą kapitalo rinkose, be kita ko, pasitelkiant pensijų sistemas; mano, kad mažmeninių investuotojų įgalinimas (pagerinus jų finansinį raštingumą) patiems spręsti, kaip ir kur paskirstyti savo santaupas, gali paskatinti didesnį dalyvavimą rinkoje;

6. pabrėžia, kad nors finansinis švietimas yra pagrindinė priemonė, tiesiogiai susijusi su finansiniu raštingumu, švietimą turi papildyti būtinos reguliavimo apsaugos priemonės ir proaktyvios finansinių paslaugų sektoriaus priemonės, įskaitant vartotojų apsaugą ir sukčiavimo prevenciją;

7. atkreipia dėmesį į didėjančią finansų sektoriaus skaitmeninimą ir poreikį užtikrinti, kad skaitmeniniai įgūdžiai taptų esmine finansinio švietimo dalimi arba jį papildytų; atsižvelgdamas į tai pažymi, kad finansinio švietimo priemonės turi būti nuolat atnaujinamos, atsižvelgiant į skaitmeninę pažangą;

8. ragina valstybes nares visais formaliojo ugdymo etapais į mokyklų mokymo programas įtraukti amžių atitinkančius finansinio raštingumo projektus, papildančius skaitmeninį ir žiniasklaidos švietimą, lygiagrečiai su oficialiosiomis programomis, sykiu skatinant mokytojų paramos iniciatyvas; todėl ragina kurti ES remiamus mokytojų rengimo tinklus, siekiant skatinti nuoseklius ir kokybiškus finansinio raštingumo mokymo metodus visoje ES, remiantis geriausia valstybių narių patirtimi; atkreipia dėmesį į tai, kad valstybės narės, kurios į nacionalines mokymo programas įtraukia finansinį švietimą, pasiekia geriausių rezultatų ES finansinio raštingumo tyrimuose;

9. ragina valstybes nares įgyvendinti visiems gyvenimo etapams tinkamas švietimo iniciatyvas, kad būtų skatinamas mokymasis visą gyvenimą; supranta, kad šios iniciatyvos turi būti derinamos su svarbiais gyvenimo etapais, pavyzdžiui, tam tikrais formaliojo išsilavinimo įgijimo lygmenimis, nekilnojamojo turto įsigijimu ar artėjančia pensija, siekiant kuo labiau padidinti tokių iniciatyvų poveikį;

---

[3] 2018 m. gegužės 22 d. Tarybos rekomendacija dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų (OL C 189, 2018 6 4, p. 1).

10. pabrėžia, kad skatinant priemones ar iniciatyvas finansinio švietimo srityje svarbu užtikrinti nepriklausomumo ir skaidrumo principus;

11. siūlo, naudojantis nacionalinėmis mokymosi platformomis, sukurti Europos aukšto lygio finansinės kompetencijos sistemą suaugusiesiems, išplečiant esamą bendrąją sistemą ir įtraukiant į ją asmeninio finansų planavimo, produktų palyginimo, rizikos ir įvairinimo bei tvarių investicijų modulius;

12. ragina valstybes nares tinkamomis politikos priemonėmis skatinti darbo vietoje vykdomą finansinį švietimą, mokymąsi visą gyvenimą ir finansinės gerovės programas, kad būtų gerinamas informacija pagrįstas sprendimų priėmimas, visų pirma pensijų, vidutinės trukmės ir ilgalaikio taupymo bei investicijų, papildomo pensinio apsirūpinimo ir asmeninio biudžeto sudarymo srityse; šiomis aplinkybėmis pabrėžia pilietinės visuomenės, ypač neprofesionaliųjų investuotojų organizacijų ir atitinkamų socialinių partnerių, vaidmenį remiant ir įgyvendinant šias priemones, taip pat poreikį veiksmingai informuoti piliečius apie jų pensijas ir numatomas pajamas;

13. primygtinai ragina valstybes nares dalyvauti pagal EBPO Tarptautinio moksleivių vertinimo programą (PISA) vykdomuose jaunimo finansinio raštingumo testuose ir vykdyti reguliarius suaugusiųjų tyrimus; pakartoja, kad finansinis raštingumas yra į rezultatus orientuota sąvoka ir kad nacionalinėse strategijose turėtų būti nustatyti aiškūs ir išmatuojami pažangos rodikliai, remiantis EBPO INFE finansinio raštingumo ir finansinės įtraukties vertinimo priemonių rinkiniu[4]; be to, pažymi, kad nustatant tikslus ir siektinus rezultatus turėtų būti skatinama nacionalinė atsakomybė už strategijas; rekomenduoja Komisijai ir valstybėms narėms finansinio raštingumo strategijose leisti šiek tiek lankstumo, kad gavus kiekvieno veiksmingumo vertinimo išvadas tas strategijas būtų galima atitinkamai pakoreguoti;

14. pakartoja, kad reikia specialiai pritaikytų ir į bendruomenę orientuotų iniciatyvų, ir atmeta universalaus sprendimo požiūrį; pažymi, kad šios iniciatyvos turėtų būti grindžiamos nacionalinėmis priemonėmis ir atspindėti skirtingus finansinio raštingumo lygius skirtingomis aplinkybėmis, kad jos atitinkamai galėtų padėti plačiau ir nuosekliau didinti finansines žinias; atkreipia dėmesį į moterų, jaunimo, vyresnio amžiaus asmenų, negalią ar sveikatos sutrikimų turinčių asmenų ir piliečių iš kaimo vietovių padėtį ir pabrėžia, kad reikia sutelkti socialinius partnerius, profsąjungas, neprofesionaliųjų investuotojų organizacijas, finansinių technologijų sektoriaus prekybos rūmus, MVĮ tinklus ir pilietinės visuomenės judėjimus, taip pat finansinių paslaugų sektorių, siekiant bendromis pastangomis

---

4 EBPO, EBPO INFE 2022 m. finansinio raštingumo ir finansinės įtraukties vertinimo priemonių rinkinys, EBPO leidykla, Paryžius, 2022 m.

atliepti šiuos konkrečius poreikius ir kurti konkrečius projektus, kurie būtų kuo arčiau piliečių ir bendruomenių, visų pirma piliečių, kurie yra mažiau finansiškai raštingi ir todėl labiau pažeidžiami finansinių sukrėtimų ar finansinio sukčiavimo atvejais; ragina parengti specialias ir tikslingas programas pažeidžiamiausioms grupėms, įskaitant tas, kurios nėra įtrauktos į formaliojo švietimo sistemą;

15. pažymi, kad jaunimas vis jaunesniame amžiuje įvairiais kanalais socialiniuose tinkluose susiduria su finansinėmis paslaugomis, jų reklama ir įvairiais pasiūlymais, o tai rodo, kad finansinį raštingumą reikia skatinti nuo pat vaikystės;

16. pabrėžia, kad turi būti rengiami specialūs mokymai apie internetinius finansinio sukčiavimo atvejus, įskaitant piramidės sistemas, kainos išpūtimo ir pardavimo sistemas ir apgaulingų investicijų bendruomenes; pabrėžia, plačiai paplitusio finansinio pažeidžiamumo kontekste, poreikį didinti informuotumą apie su įsiskolinimu susijusią riziką;

17. ragina imtis priemonių, skirtų naują verslo veiklą pradedančių asmenų finansiniam raštingumui ir verslumo įgūdžiams stiprinti, ypatingą dėmesį skiriant verslininkams iš socialiai remtinų grupių, įskaitant tuos, kurie nėra įtraukti į tradicinę švietimo sistemą;

18. ragina valstybes nares leisti ir skatinti mikrokredencialų sistemas suaugusiųjų mokymo koordinatoriams (bendruomenių lyderiams, socialiniams darbuotojams, profesinių sąjungų atstovams);

19. ragina Komisiją išplėsti „Erasmus+“ suaugusiųjų mokymosi priemones ir atitinkamas Skaitmeninės Europos programos sritis, kad valstybėms narėms būtų lengviau kurti pagal amžių pritaikytus skaitmeninio raštingumo ir finansinio raštingumo kursus, užtikrinant, kad vyresnio amžiaus piliečiai ir kiti pažeidžiami suaugusieji galėtų saugiai naudotis internetine bankininkyste, mobiliaisiais mokėjimais ir skaitmeniniais ryšio kanalais;

20. pabrėžia, kad moterys vis dar neproporcingai kenčia dėl žemo finansinio raštingumo lygio – 60 proc. europiečių, kurių finansinis raštingumas yra žemas, yra moterys; todėl pabrėžia, kad būtina skubiai panaikinti finansinio raštingumo ir vyrų bei moterų darbo užmokesčio skirtumus, siekiant suteikti moterims ekonominių galių ir užtikrinti jų visapusišką dalyvavimą visuomenėje; ragina ES ir jos valstybes nares užtikrinti, kad moterys galėtų gauti priemonių, išteklių ir galimybių, reikalingų sėkmingai veiklai, ypač sektoriuose, kuriuose jų vis dar yra nepakankamai;

21. pažymi, kad studentų ir jaunimo finansinis švietimas taip pat gali pagerinti jų artimiausios aplinkos žmonių finansines žinias, o tai rodo, kad finansinis švietimas, skirtas jaunesniems žmonėms, gali turėti daugialypį poveikį;

22. pabrėžia, kad finansiniam raštingumui reikalingas finansinis prieinamumas, todėl ragina nacionalines ir Europos kompetentingas institucijas, visų pirma priežiūros institucijas, užtikrinti galiojančių teisės aktų vykdymą, siekiant užtikrinti, kad rinkoje esančios finansinės priemonės būtų lengvai prieinamos, riziką atitinkančios, patrauklios mokesčių požiūriu ir kad visa būtina informacija apie jų sąlygas būtų teikiama skaidriai ir suprantamai;

23. supranta, kad dabartinė finansinių paslaugų teisinė sistema, nepaisant to, kad ja siekiama padidinti skaidrumą, apsaugą ir informacijos atskleidimą, dažnai yra pernelyg sudėtinga, kad padėtų eiliniam žmogui priimti tikrai informacija pagrįstus sprendimus; pripažįsta, kad svarbu užtikrinti ES piliečių supratimą apie finansinius produktus, ir pabrėžia, kad finansinio švietimo iniciatyvos negali pakeisti stiprios investuotojų apsaugos sistemos poreikio;

24. pabrėžia viešosios paramos svarbą ir pridėtinę vertę, visų pirma įgyvendinant tinkamą mokesčių politiką, finansinių paslaugų teikėjų ir pramonės suinteresuotųjų subjektų skatinamoms finansinio raštingumo iniciatyvoms;

25. pripažįsta, kad Europos įmones yra pagrindiniai dalyviai taikant visapusišką požiūrį į finansinio raštingumo didinimą ES ir atitinkamai prisideda prie piliečių finansinės būklės;

26. pabrėžia, kad įgyvendinant ES ar nacionalines finansinio raštingumo skatinimo iniciatyvas pirmenybė turėtų būti teikiama toms iniciatyvoms, kurios skirtos regionams, kuriems būdingas menkas ekonomikos augimas, žemas santaupų lygis ir didelės skolos, susidariusios dėl vartojimo kreditų, kuriuose namų ūkiams kyla didesnė pernelyg didelio įsiskolinimo rizika;

27. pabrėžia, kad finansinio raštingumo stiprinimas neįmanomas be didesnių finansinių galimybių piliečiams; ragina sukurti prieinamesnes finansines priemones visiems piliečiams, ypač tiems, kurie ieško galimybių pirmą kartą investuoti; reikalauja užtikrinti, kad būtų vykdomi galiojantys teisės aktai, siekiant užtikrinti, kad finansinės priemonės būtų lengvai prieinamos ir kad piliečiams būtina informacija būtų teikiama skaidriai ir suprantamai; šiuo atžvilgiu palankiai vertina Komisijos pasiūlymą dėl taupomųjų bei investicinių sąskaitų, kaip pagalbinę priemonę, skirtą sukurti geresnes finansines galimybes piliečiams, norintiems investuoti, ir ragina, kad tokios priemonės būtų prieinamos visose valstybėse narėse kaip dalis sistemos, skirtos investavimo kultūrai kurti ES;

28. siūlo sukurti savanorišką visos Europos suinteresuotųjų subjektų ir kompetentingų institucijų tinklą tiek nacionaliniu, tiek Europos lygmeniu, kad būtų galima remtis konkrečiais universaliais ir visapusiškais sprendimais, siekiant padidinti finansinio raštingumo lygį ir paskatinti ilgalaikius elgsenos pokyčius tokiose srityse kaip

biudžeto sudarymas, taupymas ir tinkamų produktų pasirinkimas, įskaitant tyrimus apie esamas žinių spragas; pabrėžia, kad šis tinklas turi būti techninė, o ne politizuota ar komercinė priemonė, ir kad turėtų būti užtikrinamas skaidrus jo valdymas; pabrėžia, kad šiuo tikslu, reikia vengti kurti nuolatines biurokratines struktūras ir kuo labiau riboti brangių išorės konsultantų paslaugų naudojimą, kad turimi ištekliai visų pirma būtų naudojami tiesiogiai ES piliečiams skirtoms paslaugoms ir projektams;

29. palankiai vertina Europos Komisijos įsipareigojimą organizuoti reguliarius praktinius seminarus, siekiant skatinti sukurti visos Europos finansinio raštingumo specialistų bendriją, kurią sudarytų privačiojo sektoriaus ir pelno nesiekiančių organizacijų atstovai; pabrėžia, kad geriausia praktika, elgesio kodeksai ir finansinio raštingumo gairės neturėtų būti rengiami izoliuotai; todėl primygtinai ragina Komisiją apsvarstyti galimybę ad hoc arba nuolat įtraukti vyriausybines agentūras ir nacionalines kompetentingas institucijas;

30. pabrėžia, kad investicijos į finansinį raštingumą duoda didelę grąžą ekonomikos augimo ir asmeninių, verslo bei viešųjų finansų stiprinimo kontekste; todėl palankiai vertina bandomąjį finansinio raštingumo projektą, kuris neseniai buvo patvirtintas kaip ES 2026 m. biudžeto dalis;

31. u turėtų būti rengiamos ir įgyvendinamos koordinuojant veiksmus su valdžios institucijomis, piliečių organizacijomis, universitetais, profesinėmis sąjungomis ir privačiais suinteresuotaisiais subjektais; pabrėžia, kad nacionalinių vyriausybių ir Komisijos parengtomis priemonėmis turėtų būti atsižvelgta į rinkos dalyvių vaidmenį;

32. ragina valstybes nares įtraukti finansinio raštingumo rodiklius į savo finansinės įtraukties strategijas ir skatinti taupymą bei privačias investicijas, taikant novatoriškas teisines ir administracines priemones;

33. ragina Tarybą priimti rekomendaciją, kurioje būtų nustatyti bendrieji finansinio švietimo principai ir būtiniausi standartai, grindžiami viešojo sektoriaus ir privačių paslaugų teikėjų bendradarbiavimu; siūlo užtikrinti, kad už geriausios praktikos pavyzdžių, tyrimų ir priemonių rinkimą atsakingas ES referencinis centras sistemingai atsižvelgtų į universitetų, pilietinės visuomenės organizacijų, analitikų centrų ir finansų įstaigų, kurie jau vysto sėkmingas iniciatyvas, indėlį;

Finansinis raštingumas kaip taupymo ir investicijų sąjungos kertinis akmuo

34. palankiai vertina 2025 m. rugsėjo 30 d. Komisijos komunikatą dėl ES finansinio raštingumo strategijos ir atkreipia dėmesį į keturis jo ramsčius, pabrėždamas, kad dėl tokios svarbios iniciatyvos reikia kuo

greičiau imtis tolesnių veiksmų, kai įmanoma, taikant konkrečias priemones;

35. palankiai vertina Komisijos ketinimą vykdyti plataus masto komunikacijos ir socialinės žiniasklaidos kampaniją finansinio raštingumo klausimais, kaip nustatyta ES finansinio raštingumo strategijoje; mano, kad tokia kampanija turėtų būti nuolatinė, daugiakalbė ir apimanti visą Sąjungą, parengta bendradarbiaujant su nacionalinėmis institucijomis, visuomeniniais transliuotojais, kultūros tinklais ir nepriklausomomis faktų tikrinimo organizacijomis, ir jos tikslas turėtų būti demaskuoti finansinę dezinformaciją, skatinti saugų elgesį internete ir įspėti piliečius, visų pirma jaunimą ir vyresnio amžiaus asmenis, apie paplitusius finansinio sukčiavimo atvejus; manoma, kad nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų vykdyti tikslingą informavimo veiklą socialinėje ir tradicinėje žiniasklaidoje, siekdamos didinti informuotumą ir gerinti finansinį raštingumą;

36. primena, kad Europos Vadovų Taryba paragino imtis skubių priemonių finansiniam raštingumui skatinti visuomenėje, pradedant nuo mokyklų; pabrėžia, kad naująja ES finansinio raštingumo strategija ir joje nustatytomis priemonėmis siekiama gerokai pagerinti finansinio švietimo lygį visoje Europoje ir jos turėtų būti naudojamos kaip priemonė ekonomikos augimui ir konkurencingumui, taip pat finansinei lygybei ir lygioms galimybėms skatinti;

37. atkreipia dėmesį į tai, kad Komisijos finansinio raštingumo strategijoje, kuri yra santaupų ir investicijų sąjungos dalis, daugiausia dėmesio skiriama konkurencingumui ir santaupų bei investicijų panaudojimui, tačiau pabrėžia, kad į ją taip pat turėtų būti įtrauktas lygių galimybių ir finansinio įgalėjimo visiems piliečiams skatinimas; ragina imtis konkrečių priemonių, kurios leistų piliečiams, ypač tiems, kurie priklauso pažeidžiamiausioms grupėms, kurti, valdyti ir didinti savo turtą; primygtinai ragina visapusiškai vertinti finansinį raštingumą ir jį naudoti kaip priemonę, skatinančią ekonomikos augimą ir konkurencingumą, taip pat finansinę lygybę ir lygias galimybes;

38. pabrėžia, kad nacionalinės ir ES finansinio raštingumo strategijos turi būti grindžiamos atitinkamais įrodymais ir analize, pritaikyta prie konkrečių kiekvienos jurisdikcijos ypatumų; primena, kad būtina sistemingai stebėti ir vertinti finansinį raštingumą, kad būtų galima gauti palyginamus duomenis, kuriais remiantis būtų galima įvertinti pažangą laikui bėgant, ir pabrėžia, kad labai svarbu pasimokyti iš atskirų valstybių narių gerosios praktikos;

39. ragina Komisiją į finansinio raštingumo strategiją ir į valstybėms narėms skirtą priemonių rinkinį įtraukti verslumą, kad būtų sustiprintas koordinavimas šioje srityje;

40. pritaria tikslui įgyvendinti ES veiksmų planą dėl finansinio sukčiavimo internete ir primena, kad reikia spręsti didelio masto finansinio sukčiavimo problemą taikant veiksmingas prevencijos ir švelninimo priemones reguliavimo, priežiūros ir administraciniu lygmeniu;

41. pabrėžia, kad reikia sutelkti pastangas į raštingumą pensijų srityje, siekiant prisidėti prie ES piliečių pensijų saugumo ir užtikrinti, kad ES piliečiai suvoktų valstybinių pensijų, profesinių pensijų ir papildomų asmeninių pensijų svarbą; primena draudimo ir pensijų produktų, kaip taupymo kanalų, naudingų tiek piliečių finansinei būklei ir saugumui, tiek konkurencingoms kapitalo rinkoms, svarbą, skatinant santaupų ir investicijų sąjungos plėtrą;

42. ragina Komisiją ir Europos priežiūros institucijas prižiūrėti, plėsti ir reguliariai atnaujinti ES ir nacionalinių finansinio švietimo iniciatyvų ES saugyklą, kurioje būtų galima atlikti paiešką ir kuri būtų prieinama, kaip aprašyta Komisijos komunikate, įtraukiant geriausią praktiką, susijusią su darbo vietoje vykdomomis programomis, jaunimo dalyvavimo projektais ir bendruomeniniais metodais, kad būtų remiama valstybių narių gerų pavyzdžių sklaida; pabrėžia, kad ši saugykla turėtų būti grindžiama esamomis platformomis ir infrastruktūra ir turėtų kuo labiau išnaudoti esamus nacionalinius ir privačiuosius išteklius, kad būtų išvengta darbo dubliavimo, dėl kurio ES biudžetui tektų didesnė našta; pabrėžia, kad daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama turimos informacijos kokybei ir palyginamumui; reikalauja, kad ši saugykla turėtų specialią skiltį, skirtą kibernetinio saugumo ir sukčiavimo prevencijos ištekliams, kuri būtų sukurta bendradarbiaujant su nacionalinėmis kibernetinio saugumo agentūromis; pabrėžia, kad į saugyklą taip pat turėtų būti įtrauktos novatoriškos ir patikrintos ES nepriklausančių šalių iniciatyvos, kurios galėtų būti naudojamos kaip ES veiksmų planai, kartu jos turėtų išlikti ekonomiškai efektyvios ir nesukurti nereikalingos papildomos administracinės naštos susijusiems suinteresuotiesiems subjektams;

43. pabrėžia, kad finansinio raštingumo projektai, kuriuos finansuoja arba bendrai finansuoja ES arba kuriuos vykdo valdžios institucijos, turėtų būti papildomi griežtais vertinimo įrankiais, įskaitant, kai tinkama, ex post vertinimus arba klausimynus, skirtus įvertinti finansinio raštingumo ugdymo gavėjų finansinių žinių raidą ir jų finansinių įpročių pokyčių mastą;

44. ragina Komisiją iki 2027 m. pabaigos pateikti ataskaitą dėl finansinio raštingumo strategijos įgyvendinimo ir veiksmingumo, nurodant informaciją, suskirstytą pagal valstybes nares ir, prireikus, pagal tikslines sritis, įskaitant ambasadorių tinklo, pasiūlyto elgesio kodekso ir ES masto komunikacijos kampanijos rezultatus, ir, jei manoma, kad būtina, pasiūlyti imtis tolesnių veiksmų; ragina Komisiją pateikti šias išvadas Parlamentui; ragina Komisiją kas trejus

metus skelbti pažangos ataskaitą šiuo klausimu ir (arba) „Eurobarometro“ finansinio raštingumo apklausą;

45. pripažįsta, kad finansinį raštingumą galima įgyti iš daugelio šaltinių ir kad tokia požiūrių įvairovė yra naudinga; taip pat pripažįsta, kad žmonės jau ieško galimybių investuoti mažmeninėje rinkoje naudodamiesi paprastais naudoti produktais, pavyzdžiui, biržiniais fondais, dažnai per interneto portalus ar skaitmenines programas; pabrėžia neprofesionaliųjų investuotojų aktyvesnio dalyvavimo finansų rinkose vertę visuomenei ir individualiam finansiniam saugumui, su sąlyga, kad jie bus informuojami apie savo dalyvavimą; palankiai vertina ES piliečių investavimo kultūros plėtrą, kurią iš dalies skatina medija ir veikla internete, ir ragina tai spartinti;

46. palankiai vertina Komisijos įsipareigojimą siekti reglamentavimo supaprastinimo ir tikisi, kad jos pastangos šioje srityje sumažins finansinių produktų sudėtingumą, kartu užtikrinant aukštus investuotojų apsaugos standartus; prašo Komisijos taikyti savo finansinio raštingumo strategijos principus, taip pat proporcingumo, subsidiarumo ir įrodymais pagrįstos analizės principus, atsižvelgiant į galimas iniciatyvas dėl bankininkystės, finansų rinkų ar draudimo reguliavimo sistemų, kad finansiniai produktai taptų skaidresni ir lengviau suprantami galutiniams naudotojams, nepakenkiant esamiems vartotojų ir investuotojų apsaugos standartams; be to, mano, kad svarbu atsižvelgti į šiuos principus planuojamame švietimo dokumentų rinkinyje, kuris numatytas Komisijos 2026 m. darbo programoje;

47. pabrėžia, kad reikia sistemingai derinti politiką finansinio raštingumo, neprofesionaliųjų investuotojų apsaugos taisyklių, Europos taupymo ir investicijų sąskaitų plano, kitų iniciatyvų pagal taupymo ir investicijų sąjungą ir bankų bei finansų rinkų reglamentų srityse, kad būtų užtikrinta vartotojų apsauga ir užtikrinta skaidrių, riziką atitinkančių, bet lengvai prieinamų finansinių produktų pasiūla piliečiams;

48. pabrėžia, kad finansinis raštingumas taip pat turi apimti kibernetinio saugumo įgūdžius, įskaitant bandymų išvilioti slaptažodžius, internetinio sukčiavimo atvejų ir DI sukurtų sukčiavimo atvejų atpažinimą, ir ragina Komisiją susieti savo finansinio raštingumo ir kibernetinio saugumo strategijas per koordinuotas visuomenės informavimo kampanijas;

49. pritaria kasmetinės „Europos finansinio švietimo dienos“ paskelbimui, siekiant skatinti nuolatines sąmoningumo didinimo iniciatyvas, atsižvelgiant į 2025 m. liepos 16 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę „Europiečių finansinis raštingumas ir švietimas“;

50. pakartoja savo raginimą užtikrinti sistemingą suderinamumą su teisėkūros priemonėmis, neapsiribojant finansinėmis paslaugomis ir bankų sektoriumi, ir pabrėžia, jog svarbu užtikrinti, kad ateityje priimant Skaitmeninio teisingumo aktą ir užtikrinant Skaitmeninių paslaugų akto vykdymą būtų atsižvelgiama į finansinio raštingumo klausimus, kad interneto platformų pareigomis ir vartotojų teisės taisyklėmis būtų remiami finansinio raštingumo rezultatai ir saugios skaitmeninės investicijos;

51. pažymi, kad skaitmeninė revoliucija, kurią paskatino DI, suteikia galimybę finansinį švietimą derinti su skaitmeniniu raštingumu, sudarant sąlygas finansinį švietimą pritaikyti individualiai, naudojant dirbtinį intelektą ir įvairias skaitmenines priemones; ragina Komisiją ataskaitoje, kurią pateiks Parlamentui, išnagrinėti DI potencialą, rizikas ir ribotumą skatinant finansinį raštingumą, įskaitant individualizuotas DI pagrįstas švietimo priemones, pritaikytas skirtingiems naudotojų poreikiams, ir naudoti DI technologijas sukčiavimo, aferų, sintetinės sankaitos ir kitų DI sukurtų grėsmių nustatymui;

52. pabrėžia, kad DI gali padėti išplėsti prieinamų finansinių konsultacijų mastą, sudaryti automatizuotas individualizuotas investicijų portfelių struktūras, plėsti finansinio švietimo programas ir remti individualizuotus patarimus, skatinančius elgesį, kuris padeda pasiekti asmens finansinius tikslus; atkreipia dėmesį, kad DI priemonės taip pat gali kelti didelę riziką, priklausomai nuo to, kaip jas naudoja nuomonės finansų srityje formuotojai; ragina Komisiją atidžiai apsvarstyti, kaip šiuo atžvilgiu spręsti dirbtinio intelekto poveikio klausimą ir sumažinti galimą riziką, be kita ko, susijusią su asmens duomenų naudojimu;

53. ragina Komisiją integruoti nacionalines taupymo ir investicinių sąskaitų palyginimo sistemas į ES palyginimo mechanizmą, kuriame būtų pateikiami visų mokesčių palyginimo kalkuliatoriai ir vaizdiniai paaiškinimai apie tokius aspektus kaip rizika ir grąža, palūkanų kaupimas, infliacija ir mokesčiai ir kt.;

54. atsižvelgdamas į tai, pakartoja, kad taupymo ir investicijų sąskaitų perkeliamumas tarp teikėjų ir valstybių yra svarbus siekiant įgyvendinti taupymo ir investicijų sąjungos tikslus ir didinti finansinį informuotumą ir raštingumą; atsižvelgdamas į tai, supranta, kad ES taupymo ir investicijų sąskaitų perkeliamumas turėtų būti nebrangus ir neturėtų sukelti apmokestinamųjų įvykių;

55. ragina Komisiją nuodugniai įvertinti galimybę parengti išsamią ataskaitą, nustatyti galimų tikslinių teisėkūros iniciatyvų poreikį ir pridėtinę vertę siekiant supaprastinti esminius teisės aktus ir pritaikyti juos prie politinių tikslų didinti finansinį, skaitmeninį, duomenų ir žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumą;

56. pabrėžia finansinio raštingumo iniciatyvų ir turinio svarbą, be kita ko, sprendžiant įmonių socialinės atsakomybės standartais, t. y. aplinkos, socialiniais ir valdymo standartais, grindžiamų investicijų poveikio realiajai ekonomikai ir jų platesnės vertės visuomenei klausimus;

57. pabrėžia galimą projektų, susijusių su finansiniu raštingumu, skaitmenine įtaka ir mažmeninių investuotojų apsauga pagal programą „Europos horizontas“, pridėtinę vertę, atsižvelgiant į poreikį pritraukti į ES pasaulinio lygio elgsenos finansų srityje specialistus;

58. pabrėžia, kad svarbu į finansinio švietimo iniciatyvas įtraukti išsamią, įrodymais pagrįstą informaciją apie kriptoturtą;

Nuomonės finansų srityje formuotojų atsakomybė už finansinio raštingumo didinimą Europoje ir skaitmenizaciją

59. pabrėžia nuomonės finansų srityje formuotojų, kaip finansinės informacijos perdavimo tarpininkų, kurie dažnai taikosi į jauną auditoriją, kuriai anksčiau nebuvo skiriama pakankamai dėmesio, didėjantį vaidmenį; atkreipia dėmesį, kad jie gali gerinti finansinį raštingumą, tačiau primena, kad jos turi laikytis galiojančių finansinės reklamos ir vartotojų apsaugos taisyklių ir prisiimti didesnę atsakomybę ir atskaitomybę savo auditorijai; pripažįsta didėjančią nuomonės finansų srityje formuotojų, kaip pagrindinių komercinių pranešimų apie finansines ar investicines paslaugas teikėjų tam tikroms grupėms, svarbą;

60. supranta, kad socialinės žiniasklaidos turinys suteikia visuomenei prieinamą informacijos srautą ir pabrėžia, kad visų finansinio raštingumo iniciatyvų tikslas turėtų būti skatinti atsakingą ir prieinamą dalijimąsi žiniomis, o ne riboti nuomonės finansų srityje formuotojų kūrybiškumą ar pasiekiamumą;

61. pakartoja, kad yra aiškus skirtumas tarp nuomonės finansų srityje formuotojų, kurie veikia skaidriai, t. y. tų, kurie deklaruoja interesų konfliktus ir teikia šviečiamąjį turinį, ir tų, kurie finansiniu švietimu naudojasi kaip priedanga, veikia nesąžiningai arba piktavališkais ketinimais, reklamuoja neteisėtus produktus arba teikia nekvalifikuotus patarimus, be kita ko, per nuorodas į individualius ar grupių privačius pokalbių kanalus, ir taip reklamuoja spekuliacinius produktus, lažybas ar azartinius lošimus, dažnai pažeisdami ES teisės nuostatas dėl klaidinančios reklamos ir vartotojų apsaugos; pripažįsta, kad kai kurių iš šių nuomonės formuotojų pagrindinė veikla dažnai grindžiama dėmesio pritraukimu ir kad dėl to gali būti skatinami didelės rizikos spekuliaciniai produktai, netinkami mažmeniniams investuotojams, o tam reikia specialaus nacionalinių ir ES valdžios institucijų požiūrio; todėl pabrėžia, kad šiuo atžvilgiu reikia veiksmingai tarpvalstybiniu mastu užtikrinti ES teisės

vykdymą, ir pabrėžia Bendradarbiavimo vartotojų apsaugos srityje tinklo vaidmenį tai užtikrinant;

62. ragina finansų nuomonės formuotojų bendruomenę dalyvauti finansiniuose mokymuose, kad jie galėtų kurti nepriklausomą turinį ir tikrinti informacijos teisingumą; ragina valstybes nares rengti finansų nuomonės formuotojų mokymus apie teisinius įsipareigojimus ir finansinio švietimo pagrindus, kuriuos teiktų valdžios institucijos ir akredituoti paslaugų teikėjai;

63. pažymi, kad nors finansų konsultantai turi laikytis griežtų reguliavimo reikalavimų, nuomonės finansų srityje formuotojai gali de facto veikti kaip „internetiniai finansų konsultantai“, tačiau šiuo metu jiems netaikoma jokia konkreti reguliavimo sistema, todėl atsiranda galimybė klaidinančiai veiklai; šiuo atžvilgiu atkreipia dėmesį į pakeitimus, kurie būtų įvesti siūloma direktyva, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos (ES) 2009/65/EB, 2009/138/EB, 2011/61/ES, 2014/65/ES ir (ES) 2016/97 dėl ES neprofesionaliųjų investuotojų apsaugos taisyklių (Mažmeninių investicijų bendroji direktyva), ir kuriais siekiama spręsti rizikos, kurią mažmeniniams investuotojams kelia nuomonės finansų srityje formuotojai, problemą, nustatant įpareigojimus nuomonės finansų srityje formuotojams ir finansinių paslaugų įmonėms, kurios naudojasi jų paslaugomis; tačiau pažymi, kad kai kurie nuomonės finansų srityje formuotojai nėra įdarbinti įgaliotose finansų įstaigose ir nesiūlo registruotų finansinių produktų ar konsultacijų, todėl nepatenka į kompetentingų institucijų priežiūros sritį;

64. ragina Komisiją būsimame Europos elgesio kodekse, skirtame privačiosioms ir ne pelno organizacijoms, aiškiai nurodyti nuomonės finansų srityje formuotojus ir platformas, kuriose teikiamas finansinis turinys, t. y. nustatyti savanorišką spaudą, taikomą reikalavimus atitinkantiems kūrėjams, kad būtų nustatyti bendri minimalūs skaidrumo, interesų konfliktų valdymo ir teikiamos informacijos kokybės reikalavimai; pabrėžia prievolių ir etikos standartų svarbą nuomonės finansų srityje formuotojams, taip pat su jais bendradarbiaujantiems prekių ženklams, atsižvelgiant į galimą jų poveikį jų auditorijos finansinei gerovei;

65. pagal šiuo metu galiojančią reglamentavimo sistemą finansų tarpininkai privalo laikytis nuostatų, kurių tikslas – užtikrinti aukštus investuotojų apsaugos standartus; Nuostatos, kuriose nurodomais veiksmais – ir atitinkamomis investicijomis – siekiama pagerinti konsultantų techninę kompetenciją, yra neatskiriama minėtos sistemos dalis. pažymi, kad pasiektu susitarimu dėl atnaujintos mažmeninių investicijų strategijos bus nustatytas reikalavimas sudaryti rašytinį nuomonės finansų srityje formuotojų ir investicinių įmonių susitarimą, taip didinant skaidrumą ir neprofesionaliųjų investuotojų apsaugą;

66. pabrėžia, kad reikia aiškios ir veiksmingos sistemos, pagal kurią kompetentingos valdžios institucijos galėtų stebėti ir prižiūrėti nuomonės finansų srityje formuotojus, apsaugoti vartotojus nuo klaidingos informacijos ir interesų konfliktų bei išsaugoti pasitikėjimą finansiniu švietimu internete;

67. ragina interneto platformas skaidriai atskleisti vartotojams su didesnės rizikos finansinėmis priemonėmis susijusią riziką, pvz., naudojant įspėjimus apie riziką, ir įgyvendinti „pažink savo“ reklamos priemones komerciniam turiniui ženklinti; rekomenduoja įdiegti trumpas, veiksmingas mokymosi priemones, įtrauktas į reklaminį turinį, suderintas su ES / EBPO kompetencijų sistemomis ir susijusias su patikimais viešaisiais ištekliais;

68. pabrėžia, kad svarbu veiksmingai prižiūrėti ES teisinę sistemą, visų pirma Skaitmeninių paslaugų aktą ir Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvą, ir užtikrinti jos vykdymą, kiek tai susiję su komerciniais pranešimais internete, siekiant apsaugoti vartotojų gerovę ir sumažinti finansinės žalos internete riziką;

69. ragina platformas toliau skatinti žinomus ir teisėtus švietimo finansinio raštingumo klausimais kanalus ir pabrėžia platformų atsakomybę nustatant ir mažinant klaidinančio turinio ir internetinio sukčiavimo riziką, be kita ko, diegiant novatoriškas funkcijas komercinių pranešimų ženklinimo, įspėjimo apie riziką sprendimų ir skubių pranešimo ir veiksmų procedūrų srityje, siekiant kovoti su neteisėtu ar akivaizdžiai žalingu turiniu; atkreipia dėmesį į tai, kad svarbu išlaikyti reglamentavimo sistemą, kuri išliktų lanksti ir kuria galėtų būti atsižvelgta į besiformuojančias finansų rinkų tendencijas, taip užtikrinant, kad reguliavimo priemonės neatsiliktų nuo realių pokyčių, įskaitant pokyčius, susijusius su socialine žiniasklaida ir nuomonės finansų srityje formuotojais;

70. primygtinai ragina platformas patikimiau aptikti ir tvarkyti turinį, kuriuo gali būti skatinamos piramidinės sistemos ar kita galimai apgaulinga praktika, nukreipta į nepatyrusius neprofesionaliuosius investuotojus; pabrėžia, kad platformos turi greitai ir privalomai įsikišti, kad būtų pašalintas klaidinantis ar apgaulingas turinys, numatant aiškias pasekmes nuomonės formuotojams, vykdantiems tokią veiklą;

71. pabrėžia, kad reikia švietimo programų, nuomonės finansų srityje formuotojams, siekiant užtikrinti, kad jie visapusiškai suprastų taikomas teisines sistemas, etikos standartus ir skaidrumo bei informacijos atskleidimo prievoles, ir kad svarbu aiškiai ir subalansuotai komunikuoti apie jų reklamuojamų produktų ar paslaugų naudą ir riziką; be to, ragina valstybes nares skatinti nuomonės finansų srityje formuotojų mokymą, susijusį su teisės normomis ir etikos standartais, kurių jie turi laikytis reklamuodami finansinius produktus;

72. pabrėžia nuomonės finansų srityje formuotojų socialinę atsakomybę, atsižvelgiant į jų gebėjimą padidinti naujos auditorijos pasiekiamumą ir jų indėlį didinant finansinį raštingumą; todėl ragina šiuos skaitmeninio sektoriaus subjektus prisidėti rengiant Europos finansinio raštingumo strategiją ir dalyvauti Komisijos ir (arba) valstybių narių remiamuose renginiuose ir iniciatyvose, kartu laikantis aukščiausių nepriklausomumo ir skaidrumo standartų ir nešališko finansinio skatinimo taisyklių;

73. pareiškia, kad yra pasiryžęs padėti įvertinti ES gairių dėl nuomonės finansų srityje formuotojų komunikacijos pridėtinę vertę, atsižvelgiant į galimą neigiamą rizikingų produktų reklamos ir nepatikrintų ar klaidinančių konsultacijų, kurias reklamuoja kai kurie subjektai, poveikį nesant tinkamos atskaitomybės;

74. atkreipia dėmesį, kad jei nuomonės finansų srityje formuotojai socialinėje žiniasklaidoje dalijasi bet kokia nuomone apie finansinės priemonės vertę ar kainą arba rekomenduoja investavimo strategiją, net jei tai daroma švietimo tikslais, jie gali skelbti investavimo rekomendacijas, kurios patenka į Piktnaudžiavimo rinka reglamento[5] taikymo sritį; pažymi, kad kai kurie socialinėje žiniasklaidoje skelbiami vieši pranešimai gali kelti riziką, susijusią su piktnaudžiavimu rinka, t. y. manipuliavimu rinka, prekyba pasinaudojant viešai neatskleista informacija ir neteisėtu viešai neatskleistos informacijos atskleidimu[6];

75. primygtinai ragina Europos vertybinių popierių ir rinkų instituciją ir valstybių narių nacionalines valdžios institucijas paskelbti praktines gaires, kada socialinės žiniasklaidos įrašai laikomi investavimo rekomendacijomis pagal ES kovos su piktnaudžiavimu rinka taisykles, ir paaiškinti informacijos atskleidimo pareigas;

76. atkreipia dėmesį į tai, kad vis dažniau naudojamas dirbtiniu intelektu sukurtas finansinis turinys, ir ragina nustatyti dirbtinio intelekto kilmės atskleidimo ir ženklinimo vandens ženklu standartus, laikantis

---

5 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 596/2014 dėl piktnaudžiavimo rinka (Piktnaudžiavimo rinka reglamentas) ir kuriuo panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/6/EB ir Komisijos direktyvos 2003/124/EB, 2003/125/EB ir 2004/72/EB, (OL L 173, 2014 6 12, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/596/oj).

6 2024 m. vasario 6 d. Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijos įspėjimas asmenims, kurie socialiniuose tinkluose skelbia investavimo rekomendacijas.

Dirbtinio intelekto akto[7] ir sektorinių gairių dėl dirbtinio intelekto naudojimo teikiant mažmeninių investicinių paslaugas;

77. ragina Komisiją visapusiškai įgyvendinti ES skaitmenines taisykles, visų pirma Skaitmeninių paslaugų aktą, siekiant užtikrinti, kad interneto platformos visapusiškai vykdytų savo pareigą mažinti riziką ir apsaugoti vartotojus nuo internetinio sukčiavimo ir finansinių apgaulių, įskaitant dirbtinio intelekto sukurtą sintetinę sankaitą; be to, ragina Komisiją, valstybes nares ir Europos priežiūros institucijas stiprinti stebėsenos ir ankstyvojo aptikimo gebėjimus, be kita ko, pasitelkiant pažangių analitinių priemonių naudojimą, siekiant geriau apsaugoti investuotojus ir užtikrinti pasitikėjimą finansų rinka, nes visuomenės pasitikėjimas yra svarbiausias veiksnys ugdant finansinį raštingumą ir skatinant privačias investicijas;

78. primena, kad pagal Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvą valstybės narės privalo skatinti gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis įgūdžių ugdymą ir imtis atitinkamų priemonių, ir šiuo klausimu teikti ataskaitas Komisijai; ragina nacionalines žiniasklaidos reguliavimo institucijas, kai jos taiko savo priemones, kuriomis siekiama ugdyti gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis įgūdžius, įtraukti temas, susijusias su finansiniu raštingumu ir nuomonės finansų srityje formuotojais;

79. ragina Europos žiniasklaidos paslaugų valdybą ir Europos skaitmeninių paslaugų valdybą pateikti tolesnes gaires dėl galimų veiksmų, kuriais būtų siekiama didinti skaitmeninį raštingumą ir gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis, įskaitant veiklą, susijusią su nuomonės finansų srityje formuotojais, taip pat nuolat imtis koordinuotų veiksmų, kuriais būtų siekiama kuo labiau sumažinti riziką, kad naudotojai taps finansinių apgavysčių ar paslėptų komercinių pranešimų, susijusių su finansinėmis ar investicinėmis paslaugomis, aukomis;

80. siūlo Komisijai surengti visos Europos aukščiausiojo lygio susitikimą, kuriame dalyvautų nuomonės finansų srityje formuotojai, finansinių paslaugų ir finansinių technologijų atstovai, vartotojų atstovai ir reguliavimo institucijos, kuriame būtų aptarta geriausia praktika, kaip pagerinti finansinį raštingumą internete, ir išnagrinėti tinkamus, proporcingus metodus (pvz., savireguliaciją ar savanoriškus standartus), kad būtų užtikrintas skaitmeninio finansinio turinio tikslumas; rekomenduoja, kad į siūlomą aukščiausiojo lygio susitikimą būtų įtrauktos pilietinės visuomenės organizacijos,

---

[7] 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1689, kuriuo nustatomos suderintos dirbtinio intelekto taisyklės ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 300/2008, (ES) Nr. 167/2013, (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1139 ir (ES) 2019/2144 ir direktyvos 2014/90/ES, (ES) 2016/797 ir (ES) 2020/1828, (Dirbtinio intelekto aktas) (OL L, 2024/1689, 2024 7 12, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj).

profesinės sąjungos, vartotojų asociacijos ir ugdytojai bei instituciniai suinteresuotieji subjektai;

81. ragina Komisiją ir valstybių narių vyriausybes bendradarbiauti su nuomonės finansų srityje formuotojais, kad būtų rengiamos informatyvios, faktais pagrįstos, atsakingos ir įdomios tikslinės žiniasklaidos kampanijos apie galimybes, kurias teikia mažmeninis dalyvavimas finansų rinkose, ir patraukliai skatinti finansinį raštingumą, siekiant sukurti investavimo kultūrą Europos Sąjungoje;

82. pabrėžia, kad skaitmenizacijos ir dirbtinio intelekto naudojimas gali sukurti didelę pridėtinę vertę, padidindamas investavimo galimybių, konkurencijos ir skaidrumo matomumą, be kita ko, teikiant finansinio raštingumo priemones, mokesčių ir produktų palyginimus bei individualizuotus grąžos vertinimus, pagrįstus tikralaikiais rinkos duomenimis;

°

° °

83. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.